

**PLA DIRECTOR SECTORIAL DE CARRETERES
(ILLA DE MALLORCA)**

ANNEX 1: MARC TERRITORIAL

1.3. Activitat econòmica

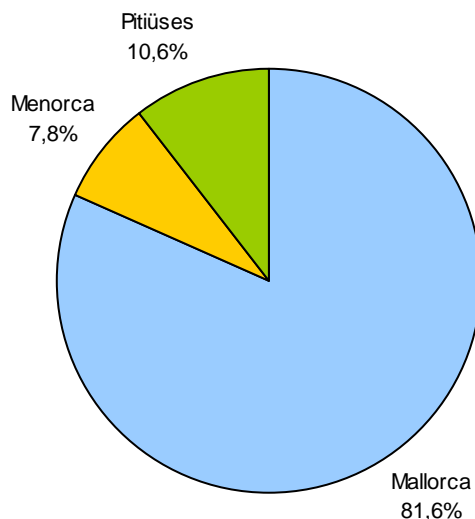
Novembre 2009

Caracterització econòmica

El producte interior brut (PIB) de les Illes Balears va assolir el 2005 els 25.256,3 milions d'euros, xifra que suposa un increment real del 4,8% respecte a 2004. Per contra, la renda per capita (o PIB per capita) va ser de 25.759 euros el 2005, sols un 1,9% superior a la de l'exercici anterior.

De la comparació per illes del valor afegit brut¹ es constata com és l'economia mallorquina la que, amb diferència, té un pes major en termes de la seva participació en la producció. De fet, a Mallorca es produeixen el 81,6% dels béns i serveis de tot l'arxipèlag, mentre que les economies de Menorca i les Pitiüses representen el 7,8% i 10,6%, respectivament.

Distribució insular del VAB no agrari, 2005

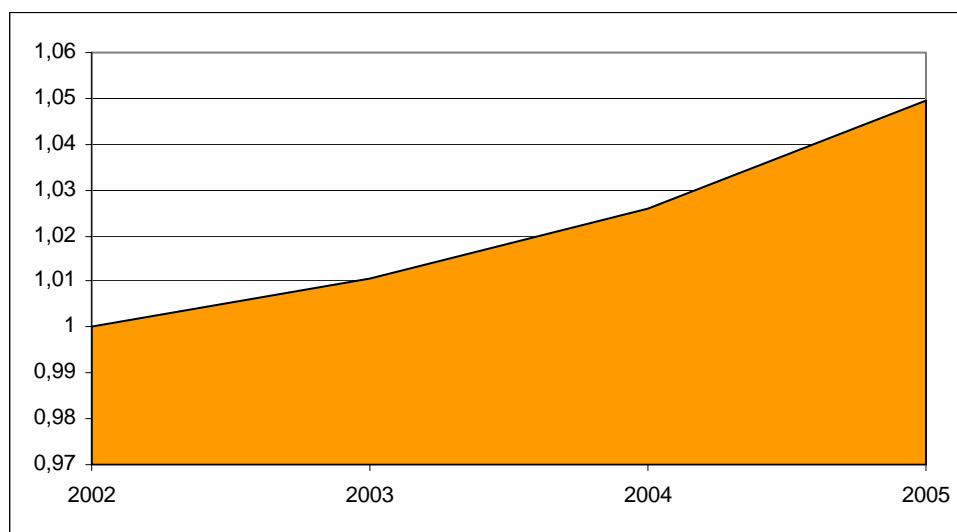
Font: Centre de Recerca Econòmica (UIB – Sa Nostra)

Figura 1

D'aquesta manera, l'evolució positiva de l'economia de l'arxipèlag en els darrers anys, que ha suposat l'entrada en un procés de recuperació després d'un període de creixement econòmic baix, s'explica per la millora en els ritmes de creixement de Mallorca entre 2004 i 2005.

¹ Les úniques dades disponibles a nivell insular són les que ofereix el Centre de Recerca Econòmica (UIB – Sa Nostra) i fan referència al VAB no agrari.

Evolució del VAB no agrari de Mallorca, 2002 - 2005

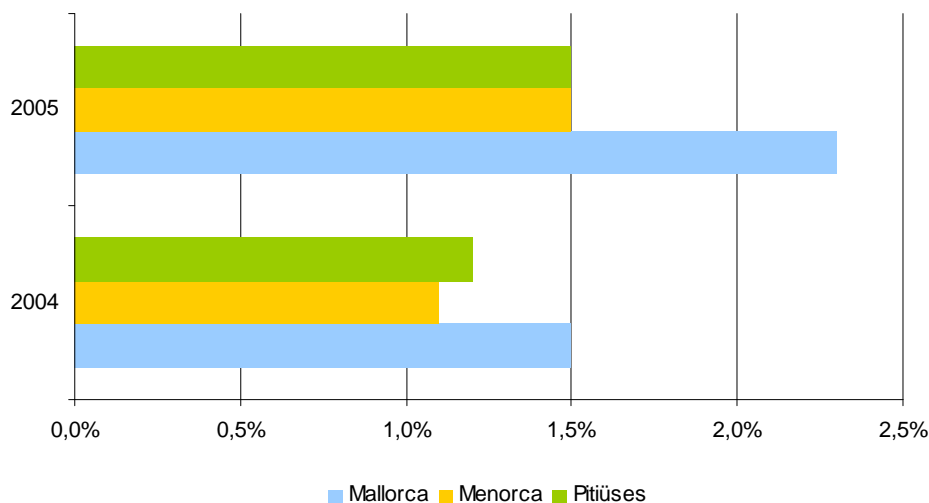
VAB no agrari de 2002 = 1

Font: Elaboració pròpia amb dades del Centre de Recerca Econòmica

Figura 2

En aquest sentit, segons les dades de VAB, l'economia mallorquina cresqué a taxes reals² del 2,3% entre 2004 i 2005, enfront de l'1,5% observat per a Menorca i les Pitiüses.

Taxes reals de creixement del VAB no agrari per illes, 2004 - 2005

Font: Elaboració pròpia amb dades del Centre de Recerca Econòmica

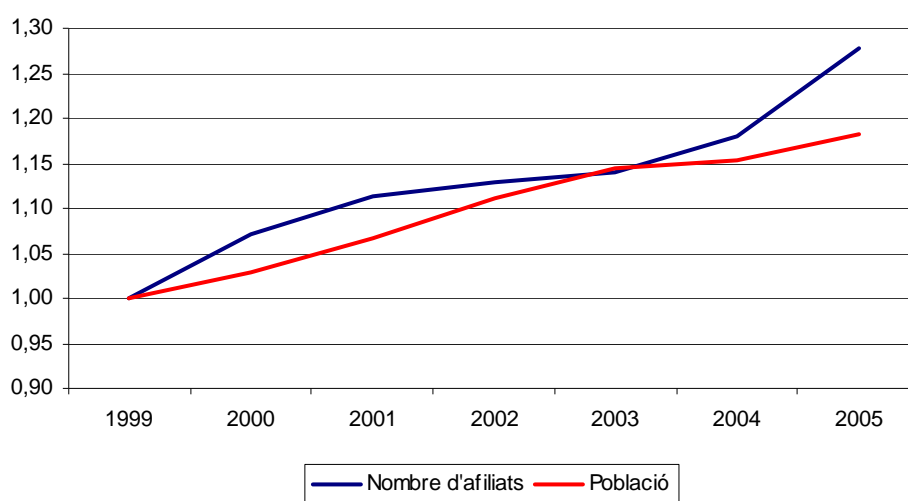
Figura 3

Aquest major dinamisme es tradueix en la creació de nous llocs de feina. Efectivament, les dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social mostren com el nombre

² Taxes de creixement descomptat l'efecte de l'inflació.

d'afiliats ha anat augmentant al llarg dels darrers anys en consonància amb l'increment del VAB, augment que fa de Mallorca una destinació atractiva des del punt de vista de la immigració. De fet, s'observa com el nombre d'afiliats va créixer un 27,7% entre 1999 i 2005, passant dels 244.887 afiliats de 1999 als 312.763 de 2005. Al mateix temps, la població experimenta un augment del 18,2% per al mateix període, de manera que la creació de 67.876 llocs de treball ha anat acompanyada de l'arribada de 119.778 persones entre 1999 i 2005.

Evolució de la població i del nombre d'afiliats a Mallorca, 1999-2005

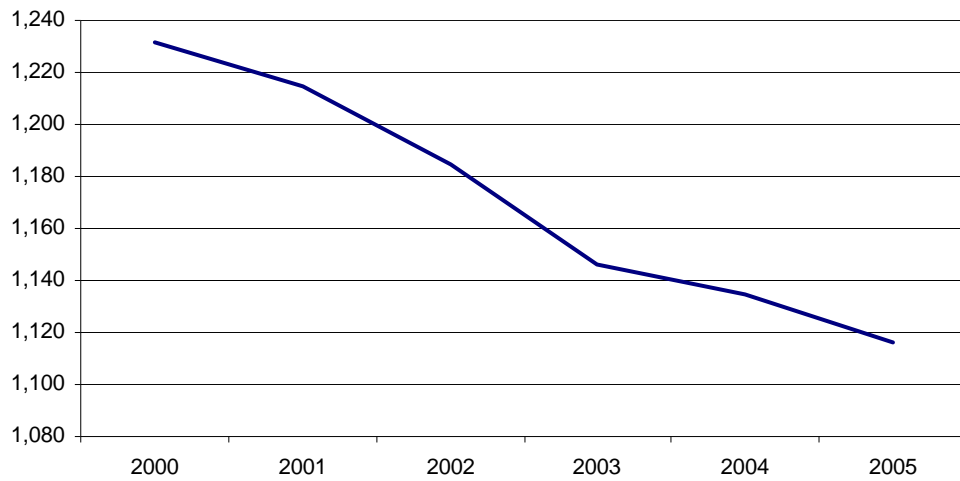
Any 1999 = 1

Font: Elaboració pròpia amb dades anuals del mes de desembre de la Tresoreria General de la Seguretat Social

Figura 4

Del creixement de la producció conjuntament amb l'evolució de la població es determina el nivell de renda per capita. D'aquesta manera, tot i la millora en les taxes de creixement real del VAB, el fort augment poblacional ha fet que l'evolució de la renda per càpita no hagi seguit un comportament tan positiu, ja que ha retrocedit, en termes reals, un 0,2% de 2004 a 2005. Un reflex d'aquesta evolució és la pèrdua de posicions que ha sofert Balears respecte a la resta de comunitats autònomes de l'Estat, passant de ser la comunitat amb el valor més alt fa cinc anys, a situar-se a la quarta posició en el 2005 per darrere de País Basc, Navarra i Madrid.

Posició relativa de Balears a Espanya en termes de renda per càpita, 2000 - 2005

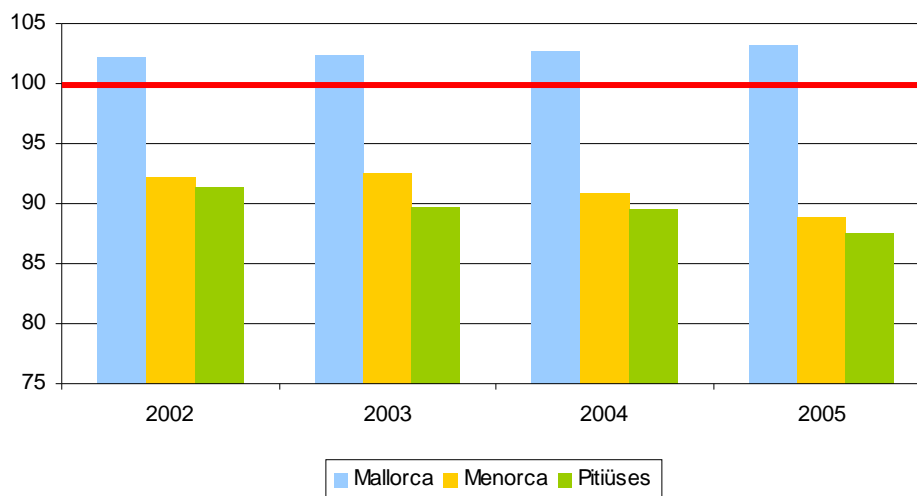
Renda per capita Espanya = 1

Font: Elaboració pròpia amb dades de renda per càpita en Paritat de Poder Adquisitiu (PPA) de l'INE

Figura 5

En qualsevol cas, en el context balear, Mallorca és l'illa que gaudeix dels majors nivells de renda per capita, superant en un 3,2% la mitjana de les Balears i situant-se a certa distància de Menorca i les Pitiüses, que es posicionen en un 11,2% i 12,5%, respectivament per sota de la mitjana de l'arxipèlag.

Posició relativa de Mallorca a Balears en termes de renda per càpita, 2002 - 2005

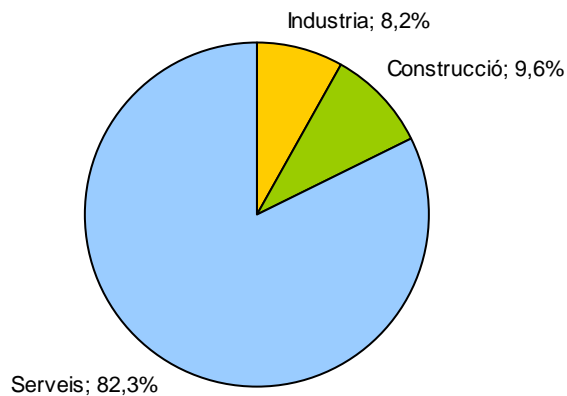
Índex calculat a partir del VAB no agrari per càpita. VABpc Balears = 100

Font: Elaboració pròpia amb dades del CRE

Figura 6

La distribució del VAB entre els diferents sectors d'activitat a Mallorca posa de relleu una estructura econòmica pròpia dels països més desenvolupats i que es caracteritza per la intensa terciarització en detriment de les activitats més tradicionals com l'agricultura, que va suposar, l'any 2005, només un 1,6% del PIB de les Balears. Per contra, les activitats relacionades amb els serveis produïren el 82,3% del VAB no agrari de Mallorca, enfront del 9,6% de la construcció i el 8,2% de les activitats industrials.

Distribució sectorial del VAB no agrari a Mallorca, 2005

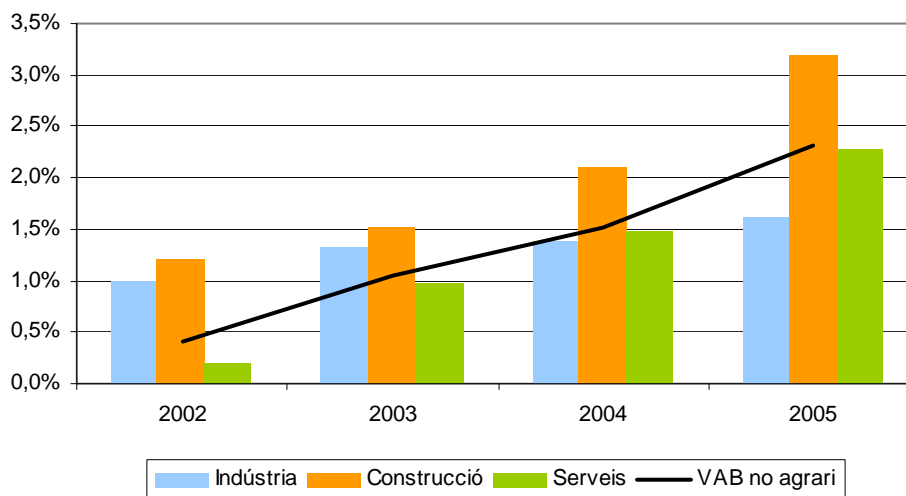

Font: Centre de Recerca Econòmica (UIB – Sa Nostra)

Figura 7

Emperò si bé la distribució sectorial de la renda atorga als serveis el paper de principal generador de riquesa, ha estat la construcció l'activitat que ha impulsat en major mesura el creixement en els darrers anys. Basta comparar la seva evolució amb aquella experimentada pel sector industrial i terciari per confirmar aquesta tendència que explica, al mateix temps, el guany de pes relatiu de la construcció dins l'economia.

Creixement interanual del VAB per sectors, 2002 – 2005

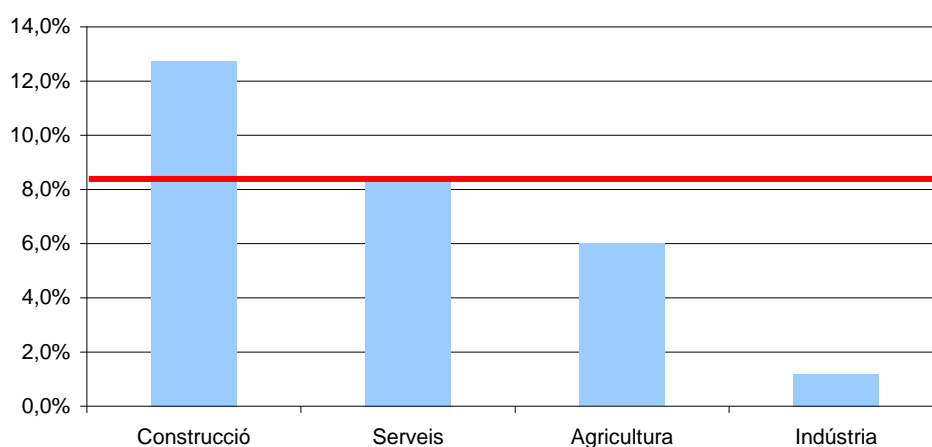

Font: Centre de Recerca Econòmica (UIB – Sa Nostra)

Figura 8

Paral·lelament a l'evolució positiva de la construcció en creixement del VAB, en termes de creació de llocs de treball és també el sector més dinàmic. Així, el nombre d'afiliats a la construcció cresqué a una taxa de gairebé el 13%, mentre que el nombre total d'afiliats ho feu al 8,3%, i per tant, a un ritme marcat pel creixement dels serveis (8,3%).

Creixement del nombre d'afiliats per sectors, 2004 - 2005

Creixement global del nombre d'afiliats = 8,3%

Font: Tresoreria General de la Seguretat Social (TGSS)

Figura 9

A més, cal senyalar el paper de multiplicador de la construcció en termes laborals, en el sentit que és una activitat fortament intensiva en mà d'obra. Aquesta situació és evident

si es compara el pes del sector en termes VAB (9,6%) amb el pes dels seus afiliats (15,1%). Per contra, el sector serveis, tot i concentrar la majoria d'afiliats (77,3%) demanda menys treball en relació amb la seva importància econòmica (81,6 %).

Distribució sectorial del nombre d'afiliats i del VAB (2005)			
	Indústria	Construcció	Serveis
% afiliats	7,6%	15,1%	77,3%
% VAB	8,2%	9,6%	82,3%

Font: Centre de Recerca Econòmica (UIB – Sa Nostra)

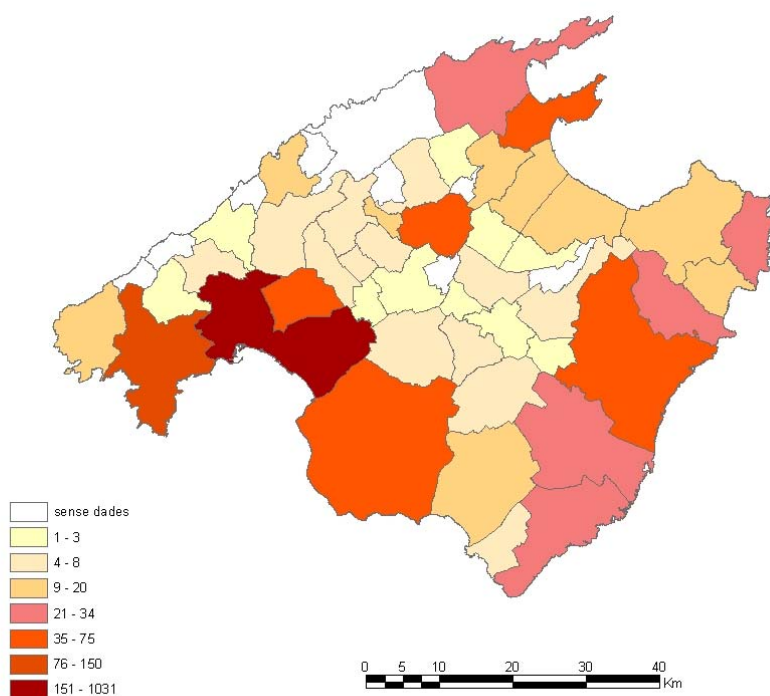
Figura 10

Activitat econòmica per municipis

La macrocefàlia existent a Mallorca, que situa a Palma com a capçalera destacada en termes demogràfics, es reproduïx, fins i tot en major mesura, en termes de distribució de l'activitat econòmica mesurada partint d'un seguit d'indicadors d'àmbit municipal referents al treball i a l'activitat econòmica en general.

Aquesta realitat s'il·lustra de manera clara a partir de l'índex d'activitat econòmica que ofereix l'Anuari Econòmic de la Caixa de 2005, i que reflecteix la importància relativa del conjunt de l'activitat econòmica d'un municipi respecte el total nacional³.

Índex d'activitat econòmica (2005)

Font: Anuari Econòmic de La Caixa

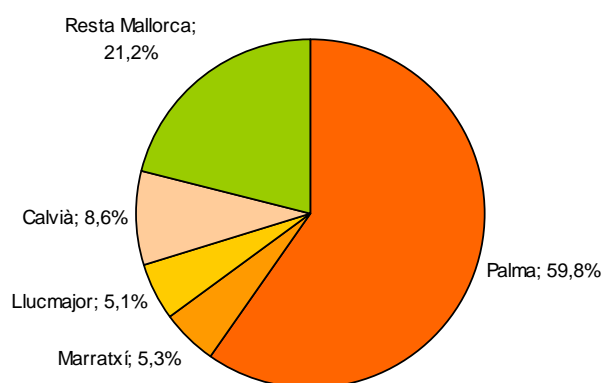
Figura 11

També en termes laborals s'observa la predominança de Palma i la seva àrea metropolitana. Així, els treballadors afiliats a la capital representen el 59,8% del total, sent aquest percentatge del 78,8% quan la unitat de referència és l'àrea metropolitana (Palma,

³ Aquest índex ve donat per les quotes de tarifa tributàries (IAE) corresponents al total de les activitats econòmico-empresarials (industrials, comercials i de serveis) i professionals. El valor de l'índex expressa aquesta importància de l'activitat econòmica sobre una base nacional de 100.000 unitats equivalent al total de les esmentades quotes tributàries empresarials i professionals.

Marratxí, Calvià i Lluçmajor). L'anàlisi des d'una òptica temporal posa de relleu que, si bé el pes de l'àrea metropolitana el 2005 és el mateix que per a l'any 1999, es constata una pèrdua de protagonisme de Palma i Calvià dins l'illa en favor de Lluçmajor i Marratxí, que han experimentat guanys en el seu pes del 44,5% i 20,6%, respectivament. Aquest comportament s'explica a partir de les diferents taxes de creixement dels distints municipis. En aquest sentit, si bé Palma veié incrementat el nombre de treballadors en un 23,3% i Calvià en un 17,1%, aquest percentatge fou notablement superior a Marratxí i Lluçmajor, que mostraren increments del 54,0% i 84,6%, respectivament.

Distribució territorial del nombre d'afiliats a la Seguretat Social a Mallorca, 2005

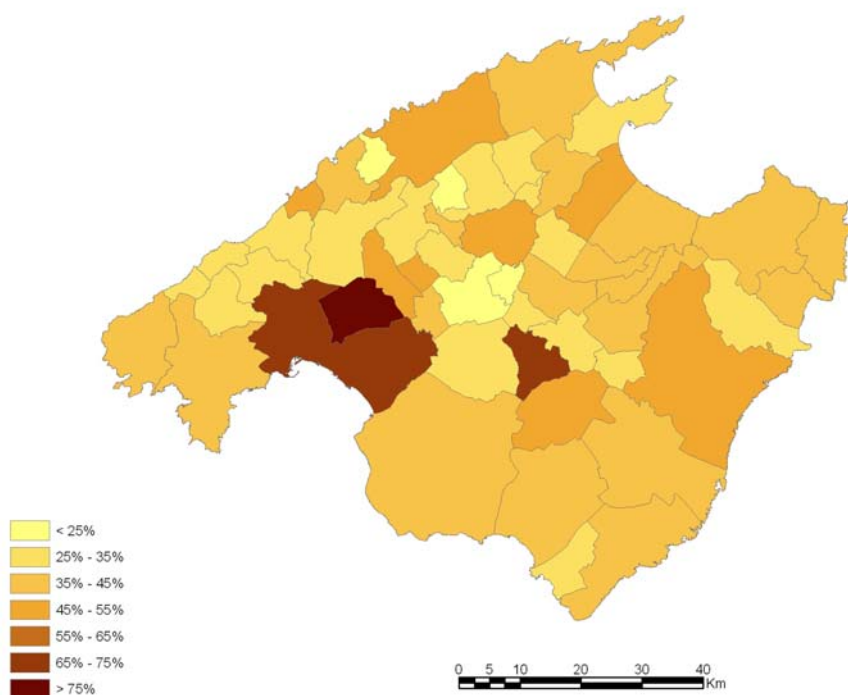

Font: Tresoreria General de la Seguretat Social (TGSS)

Figura 12

Per altra banda, Palma i Marratxí són els únics municipis on el seu percentatge d'afiliats respecte el total de l'illa supera el seu pes en termes de població en edat de treballar. Així les coses, a Ciutat, tot i que hi viu el 48,3% de la població entre 16 i 64 anys de tot Mallorca, hi treballa gairebé el 60% d'afiliats. El percentatge d'afiliats en relació amb la població en edat de treballar per a cada municipi subratlla les diferències entre municipis en termes laborals i la forta concentració laboral de Palma i àrea metropolitana.

Distribució del percentatge d'afiliats sobre la població entre 16 i 65 anys, 2005

Dades de desembre de 2005

Font: TGSS

Figura 13

D'aquesta manera, és l'àrea metropolitana de Palma la zona on el percentatge d'afiliats a la seguretat social respecte la població en edat de treballar és major. Concretament, en el terme municipal de Palma aquesta proporció ascendeix al 70%, mentre que a Marratxí pren valors propers al 80%. Aquesta superioritat es fa encara més evident si es compara amb la resta de municipis propers a Ciutat que, amb excepció feta de Santa Maria i Consell, ostenten valors propers al 30% i que en alguns casos, com Sencelles i Binissalem se situen en l'ordre del 22% i 28%, respectivament. Aquestes xifres vénen a dir que el nombre de persones que tenen domicili i feina en un mateix municipi és menor, en termes generals, en aquests pobles.

Paral·lelament, cal esmentar que les capitals comarcals – Inca i Manacor – són nuclis on s'observa una concentració laboral alta, d'acord amb el paper que exerceixen com a pols d'atracció. Una atracció que no exerceixen en tanta mesura municipis com Montuïri, Deià, o Escorca, que, tot i presentar percentatges d'afiliats en relació amb la població en edat de treballar força alts, hi treballen un nombre petit de treballadors. Finalment, es constata l'existència d'una sèrie de municipis allunyats de Palma amb uns valors de concentració

considerables com la zona de Migjorn (Campos, Santanyí i Felanitx) així com d'aquells localitzats a la badia d'Alcúdia.

Les dades sectorials de treballadors afiliats a la Seguretat Social mostren una heterogeneïtat entre municipis pel que fa a la seva estructura econòmica. D'aquesta manera, si bé el sector terciari està fortament arrelat a tot Mallorca, algunes zones denoten una major especialització en aquesta activitat, mentre que d'altres encara tenen l'agricultura o la indústria com les que més treballadors ocupen. Aquestes disparitats en termes d'estructura econòmica guarden sens dubte una relació amb el nivell de vida, expressat com a ingressos familiars per càpita.

Afiliats a la Seguretat Social per municipis a Mallorca, 2004					
Municipi	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Total
Alaró	28	101	264	444	837
Alcúdia	105	198	817	2.706	3.826
Algaida	51	74	208	499	832
Andratx	76	111	633	1.717	2.537
Ariany	53	4	34	83	174
Artà	61	167	515	950	1.693
Banyalbufar	7	13	10	72	102
Binissalem	65	396	416	654	1.531
Búger	17	1	88	79	185
Bunyola	74	137	194	750	1.155
Calvià	116	449	1.543	11.183	13.291
Campanet	36	47	174	217	474
Campos	208	226	514	1.103	2.051
Capdepera	82	139	648	1.847	2.716
Consell	39	165	201	432	837
Costitx	10	9	48	67	134
Deià	16	3	20	220	259
Escorca	8	14	101	24	147
Esporles	34	57	299	505	895
Estellencs	5	1	14	42	62
Felanitx	282	579	1.383	2.070	4.314
Fornalutx	8	5	22	67	102
Inca	196	1.927	1.791	4.581	8.495
Lloret	11	14	81	70	176
Lloseta	36	572	383	388	1.379
Llubí	37	46	130	171	384
Llucmajor	191	506	1.314	5.710	7.721
Manacor	466	1.885	2.504	7.480	12.335
Mancor	8	24	42	49	123
Maria	43	29	169	162	403
Marratxí	111	1.160	1.596	13.707	16.574
Montuiri	69	37	202	367	675
Muro	127	168	699	1.091	2.085

Afiliats a la Seguretat Social per municipis a Mallorca, 2004					
Municipi	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Total
Palma	1.489	8.601	16.897	143.555	170.542
Petra	66	130	167	303	666
Pollença	133	312	1.063	2.248	3.756
Porreres	193	220	262	536	1.211
Puigpunyent	12	15	49	187	263
Sa Pobla	388	302	962	1.260	2.912
Sant Joan	159	40	206	593	998
Sant Llorenç	60	163	504	819	1.546
Santa Eugènia	19	6	122	250	397
Santa Margalida	93	189	580	1.862	2.724
Santa Maria	71	201	457	844	1.573
Santanyí	134	167	659	1.684	2.644
Selva	22	111	226	292	651
Sencelles	37	23	61	243	364
Ses Salines	67	69	215	427	778
Sineu	38	185	148	294	665
Sóller	116	135	666	1.780	2.697
Son Servera	53	59	729	2.038	2.879
Valldemossa	14	11	109	272	406
Vilafranca	50	129	120	192	491
Total	5.890	20.332	41.259	219.186	286.667

Dades corresponents al quart trimestre de 2004

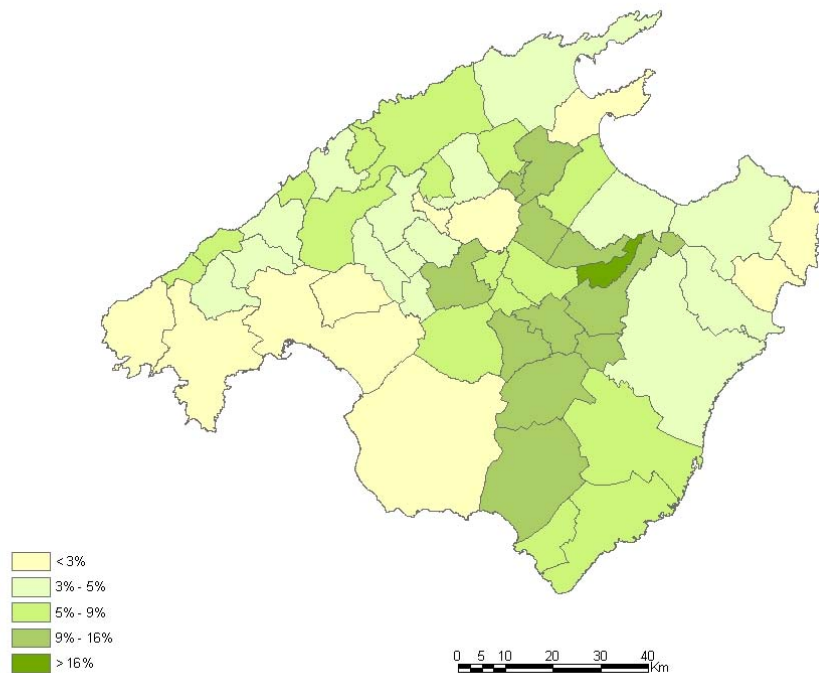
Font: Tresoreria General de la Seguridad Social

Figura 14

Agricultura

L'agricultura és una activitat que, tant en termes de participació dins el PIB (1,6%) com de treballadors (2,1%), resulta minoritària. Això no obstant, continua sent un sector econòmic relativament rellevant en alguns municipis del Pla i Migjorn de Mallorca, atès que en termes de percentatge de treballadors afiliats se situa en valors que oscil·len entre el 9 i el 16%. Per contra, el sector primari té una presència residual en l'àrea de la badia de Palma, amb valors del 2,5% a Lluçmajor, el 0,9% a Palma i Calvià, i el 0,7% a Marratxí.

Distribució del nombre d'afiliats al sector primari, 2005

Font: Tresoreria General de la Seguretat Social (TGSS)

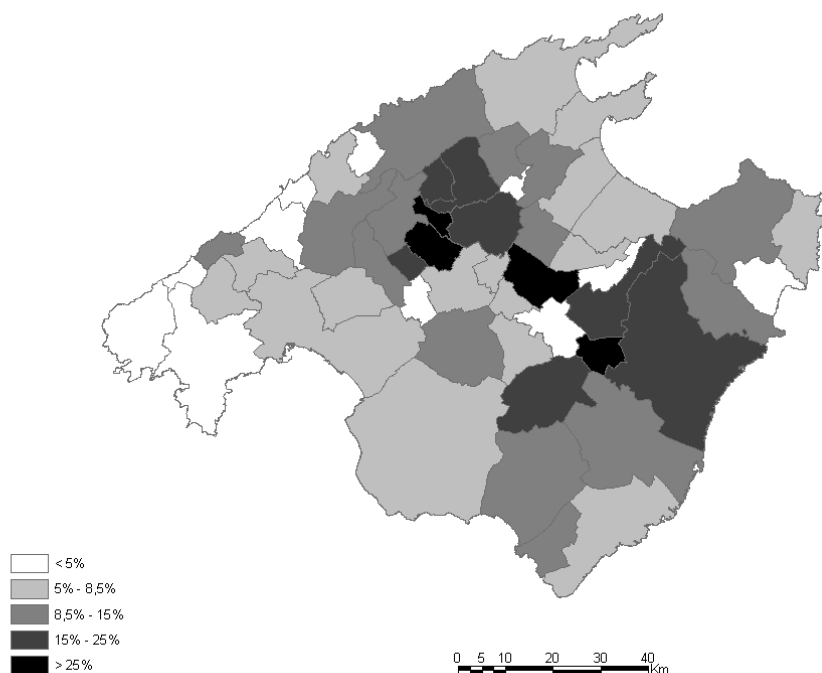
Figura 15

Indústria

La indústria segueix el patró de localització tradicional a Mallorca, en el sentit que, malgrat en termes absoluts l'àrea de Palma concentra un major nombre d'activitats industrials, l'eix de desenvolupament industrial Inca – Manacor, continua sent la zona en la qual el sector secundari gaudeix de major implantació.

Així, a Inca la proporció d'afiliats al sector secundari va arribar al 23%, amb percentatges superiors en els casos de Lloseta (41%), Binissalem (26%) i Consell (20%). En segon terme es va situar el municipi de Manacor (15%), amb valors també elevats en els casos de Vilafranca (26%), Petra (19%) i Porreres (18%). En comparació, a Palma els treballadors afiliats a les activitats industrials sols representen un 5% del total.

Distribució del nombre d'afiliats al sector secundari, 2005

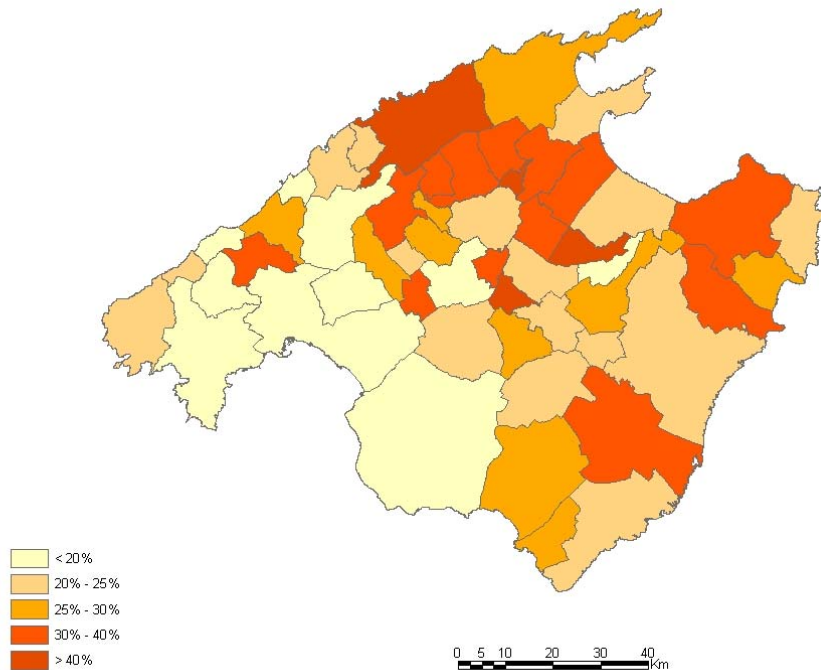
Font: Tresoreria General de la Seguretat Social, 2005

Figura 16

Construcció

El mapa de distribució del nombre d'afiliats a la construcció respecte el total d'afiliats mostra la forta especialització d'alguns municipis en aquesta activitat. Cal destacar la zona compresa pels municipis del Raiguer i del nord de l'illa, com Alaró (31%), Escorca (68%), Mancor (34%), Selva (34%), Campanet (36%), sa Pobla (33%), Muro (33%), Llubí (34%) i Maria de la Salut (41%), on el pes de la construcció en termes laborals és considerable, així com alguns municipis del pla i llevant de Mallorca, com Lloret (46%), Costitx (36%), Montuïri (30%) o Felanitx (32%). A Palma, en canvi, aquesta proporció va ésser només del 10%.

Distribució del nombre d'afiliats al sector de la construcció, 2005

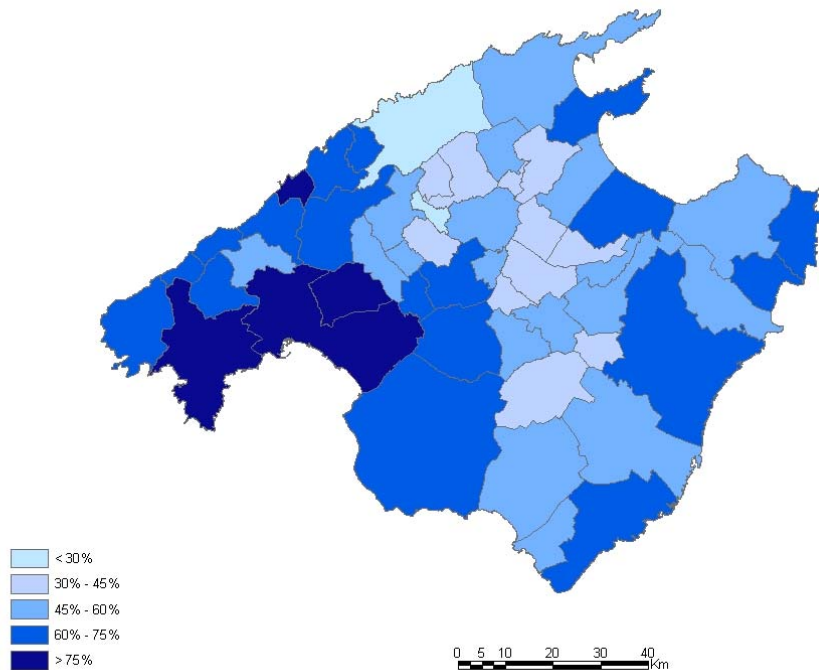
Font: Tresoreria General de la Seguretat Social, 2005

Figura 17

Serveis

El ponent de Mallorca, que inclou la meitat sud de la serra de Tramuntana i l'àrea metropolitana de Palma, es configura com la zona on les activitats terciàries gaudeixen d'un major arrelament, amb valors de percentatge d'afiliats al sector serveis respecte al total del voltant del 65-70%, passant pel 74% de Lluçmajor, i que prenen valors màxims per a Palma (84%), Calvià (84%) i Marratxí (83%). Cal destacar, d'altra banda, els municipis eminentment turístics com Alcúdia, Santa Margalida, Capdepera, Son Servera i Santanyí, amb percentatges de l'ordre del 65-70%.

Distribució del nombre d'afiliats al sector serveis, 2005

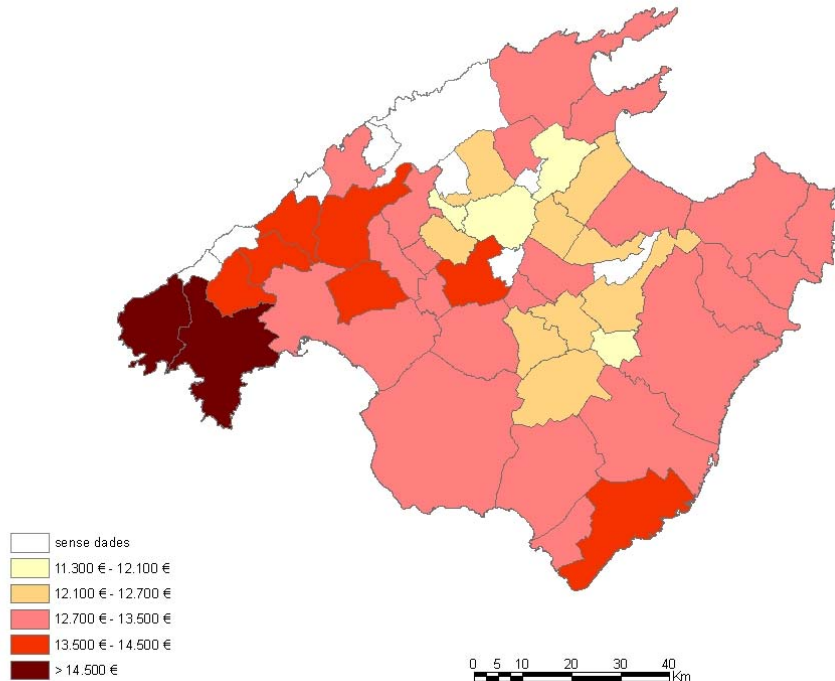
Font: Tresoreria General de la Seguretat Social, 2005

Figura 18

Distribució del nivell de vida

L'indicador de renda familiar disponible per càpita a nivell municipal de l'Anuari Econòmic de la Caixa (2005) és una estimació del nivell mitjà dels ingressos disponibles dels seus habitants que aglutina aspectes estretament relacionats amb aquests, com les línies telefòniques per habitant; línies RDSL i ADSL per habitant; proporció de població amb estudis superiors sobre el total de la població; preu mitjà del metre quadrat de l'habitatge; entre d'altres.

Renda familiar disponible per habitant, 2005

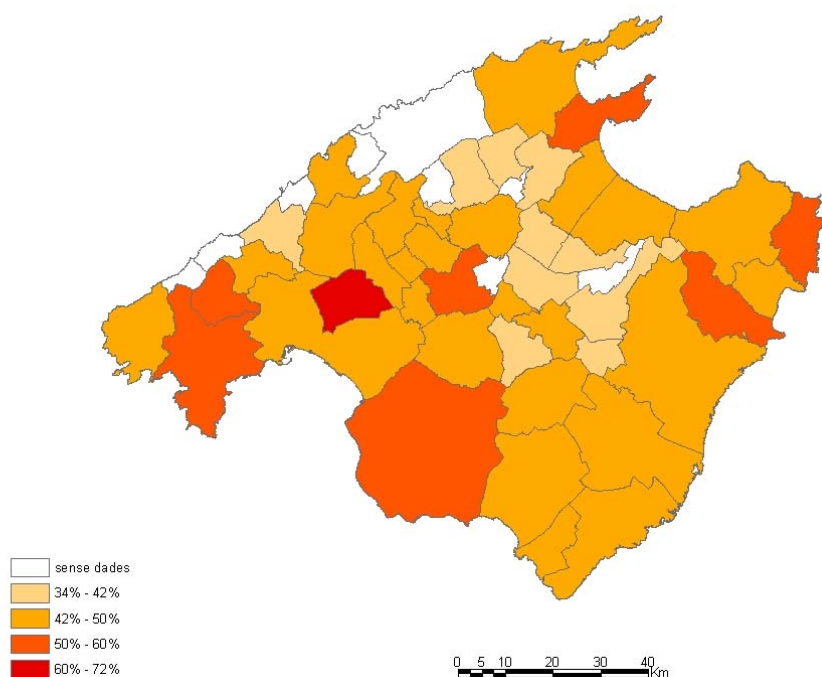

Font: Anuari Econòmic de La Caixa (2005)

Figura 19

La distribució de la riquesa a Mallorca mostra com els municipis que ostenten un major nivell d'ingressos són els situats al Ponent (Calvià i Andratx), aquells de la meitat sud de la serra de tramuntana (Puigpunyent, Esporles, Valldemossa i Bunyola) així com municipis com Marratxí i Sencelles. Aquests municipis són aquells que en l'apartat anterior s'erigien com els més especialitzats en el sector terciari, mentre que, per contra, els situats en l'interior de l'illa (Vilafranca, Inca, sa Pobla), són els que mostren els valors més baixos de l'índex, els quals coincideixen amb els més especialitzats amb activitats tradicionals i poc relacionades amb el sector serveis o amb el turisme. Igualment, cal esmentar la situació de poblacions que, com Inca, poden haver experimentat un creixement demogràfic superior al seu creixement econòmic.

Creixement de la renda familiar disponible per habitant, 1998-2003

Font: Anuari Econòmic de La Caixa (2005)

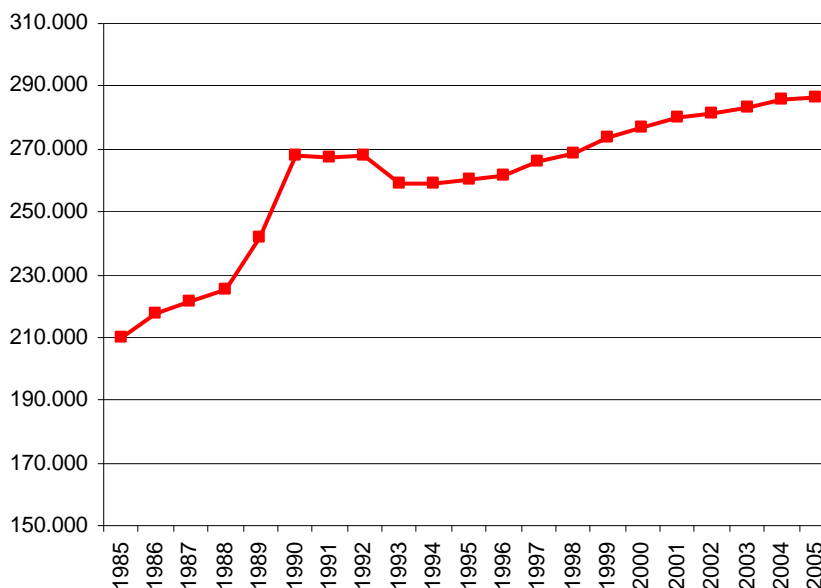
Figura 20

De la variació de la renda familiar disponible en el període 1998-2003 es desprèn el fet que entre els municipis que han gaudit de majors increments es troben els de la Badia de Palma i Marratxí, caracteritzats per haver acollit un nombre considerable de persones que abans vivien a Palma però que segueixen treballant a la capital. Aquest contingent humà es caracteritza per tenir un poder adquisitiu mitjà – alt i per residir en habitatges unifamiliars situats en nous centres residencials extensius.

Oferta turística

Segons dades de la Conselleria de Turisme, Mallorca presentava l'any 2005 un parc d'allotjament turístic de 286.408 places, distribuïdes en 1.596 establiments, el que va suposar el 67,7% de les places i el 60,9% dels establiments de les Balears. Aquesta situació és el resultat d'un procés d'expansió de la capacitat d'allotjament experimentat al llarg de les darreres dècades. D'aquesta manera, s'observa com entre 1985 i 2005, la capacitat d'acollida ha augmentat en un 36,3%, tot i que, ja des de l'entrada en la dècada dels 90, les taxes de creixement es moderen en comparació amb el fort increment observat a finals dels vuitanta.

Evolució de la capacitat d'allotjament turístic a Mallorca, 1985 - 2005

Font: Conselleria de Turisme

Figura 21

La caracterització de l'oferta turística pel que fa a les tipologies d'allotjament, mostra com els establiments hotelers, els apartaments i els hotels-apartament concentren el 93% del total de l'oferta. En qualsevol cas, segueix sent l'hotel l'establiment característic de Mallorca, ja que la seva capacitat representa el 52,4% de l'oferta total d'allotjament. En la seva distribució per categories s'observa el predomini dels hotels de tres estrelles (60% del total de places hoteleres), seguits dels de quatre estrelles (26,5%). Aquesta realitat atorga a la planta hotelera mallorquina una categoria mitjana-alta. En comparació, en el cas dels apartaments, les categories de tres claus (43,2%) i dues claus (37,8%) són les majoritàries.

Tipologia de l'oferta d'allotjament turístic a Mallorca, 2005				
Tipus	Establiments		Places	
Apartament	417	26,1%	50.695	17,7%
Hotel	557	34,9%	149.960	52,4%
Hotel - Apartament	165	10,3%	67.048	23,4%
Altres tipologies	457	28,6%	18.705	6,5%
Total	1.596	100,0%	286.408	100,0%

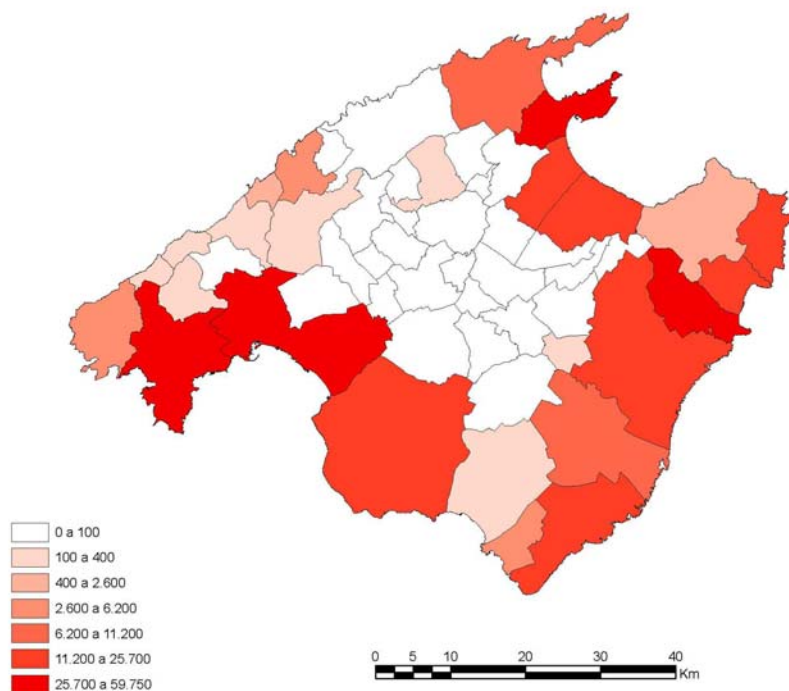
Font: Conselleria de Turisme

Figura 22

Cal posar de relleu que en els darrers anys s'ha anat observant una creixent tendència per part dels turistes a allotjar-se en l'oferta extra-hotelera (no reglada), sigui en habitatges propis, d'amics i familiars, o bé de lloguer. En aquest sentit, i segons dades de la Conselleria de Turisme referides a les Balears, l'habitatge gratuït va representar un 22,9% del conjunt d'estades. Concretament, el nombre de turistes que feren l'estada en cases d'amics o familiars s'incrementà fins a assolir el 5,6% de les pernoctacions a les illes. Pel que fa al nombre de turistes allotjats en habitatges de la seva propietat, aquest va representar, el 2005, un 11,3% del total. Si es fa referència als turistes allotjats en habitatges llogats, aquests varen representar un 5,2% de les xifres globals, si bé, en termes d'estades, varen assolir un 27,1%.

La distribució territorial de l'oferta d'allotjament reglat dibuixa la influència de tres grans zones turístiques a Mallorca. Primerament destaca la conurbació turística que representen els municipis d'Andratx, Calvià, Palma i Lluçmajor i que suposa el 41,6% del total de l'oferta mallorquina.

Distribució de les places d'allotjament turístic a Mallorca, 2005

Font: Conselleria de Turisme

Figura 23

En segon terme se situa la zona de Llevant, entre Capdepera i Santanyí, on s'ubica el 27,2% del conjunt de places d'allotjament, i finalment destaca la zona de la badia

d'Alcúdia, que suposa el 19,6% del total. La resta de places (11,6%) es reparteixen entre l'oferta dels municipis de la Serra, amb Sóller i Pollença com a enclavaments més destacats, i els municipis de l'interior.

Demanda turística

Pel costat de la demanda, el turisme ha experimentat una tendència positiva en el període 2001 – 2005. L'any 2005 Mallorca va ser el destí d'un total de 8.802.155 turistes, el que va suposar un increment del 2,4% respecte de l'any anterior i el 75,7% dels turistes arribats a les Balears, la immensa majoria dels quals (97,6%) va arribar en avió.

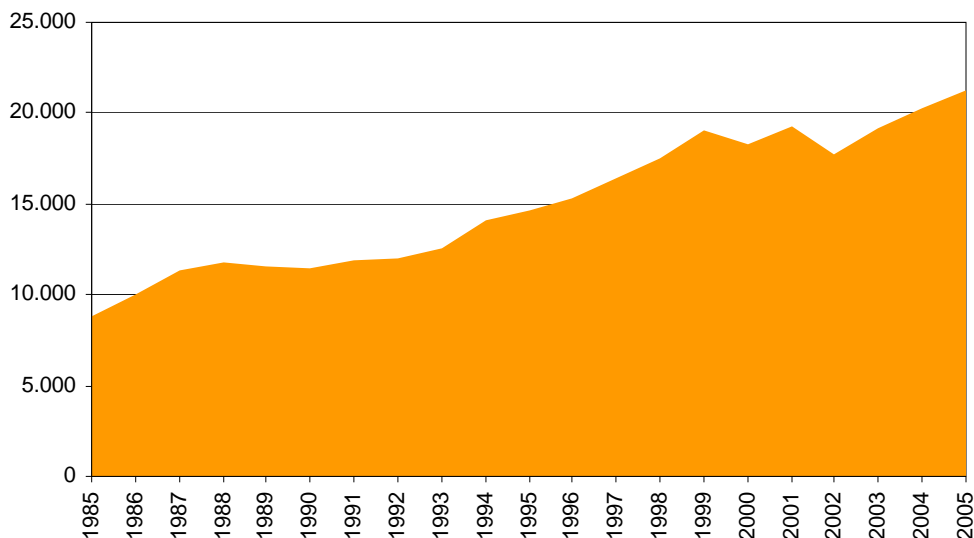
Evolució del nombre de turistes arribats a Mallorca, 2001 – 2005				
	Via aèria	Via marítima	Total	Variació
2001	7.026.225	189.998	7.216.223	-
2002	6.538.381	192.650	6.731.031	-6,7%
2003	7.160.210	313.374	7.473.584	11,0%
2004	8.248.708	345.707	8.594.415	15,0%
2005	8.596.213	205.942	8.802.155	2,4%

Font: Conselleria de Turisme

Figura 24

L'evolució positiva en l'arribada del nombre de viatgers representa un procés de revifament després de la caiguda experimentada en el 2002. En aquest sentit, si es parteix de les dades de nombre d'arribades i sortides de passatgers es posa de relleu com, a partir de l'any 2002, el trànsit aeri ha augmentat, en termes mitjans, segons una taxa anual del 6,17% i, per tant, a un ritme superior a la taxa d'increment mitjana per a tot el període 1985-2005, en què ha estat del 4,64%. Amb tot, el 2005, a l'aeroport de Son Sant Joan hi hagué un trànsit de passatgers que superà, amb els 21 milions de viatgers, la xifra del 1985 en un 141%, en que no arribà als 9 milions.

Trànsit aeri a l'aeroport de Son Sant Joan (1985-2005)

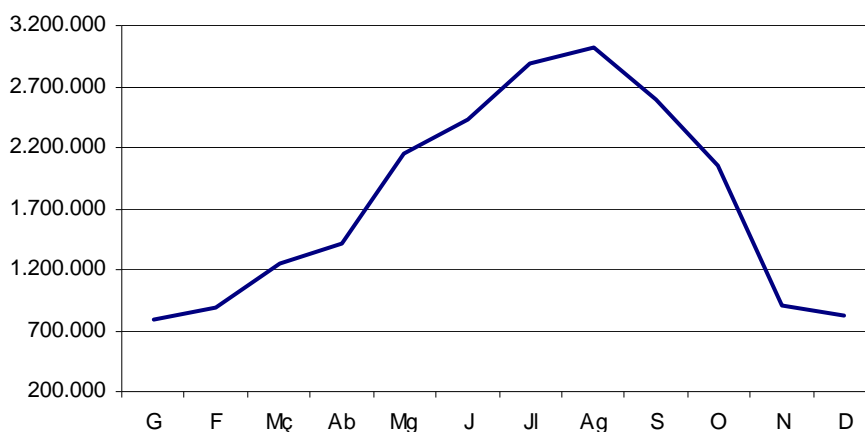

Dades en milers. Font: AENA

Figura 25

Un aspecte que caracteritza la demanda turística a Mallorca ve reflectit en la sèrie mensual de trànsit aeri (entrades més sortides) a l'aeroport de Son Sant Joan al llarg d'un any. Així, l'evolució d'aquesta sèrie per a l'any 2005 posa de relleu la forta estacionalitat de la demanda, ja que és durant el període maig – octubre quan té lloc el major nombre d'arribades i sortides de turistes (71,3%), mentre que el 28,6% ho fa durant la resta de l'any.

Trànsit aeri de passatgers 2005

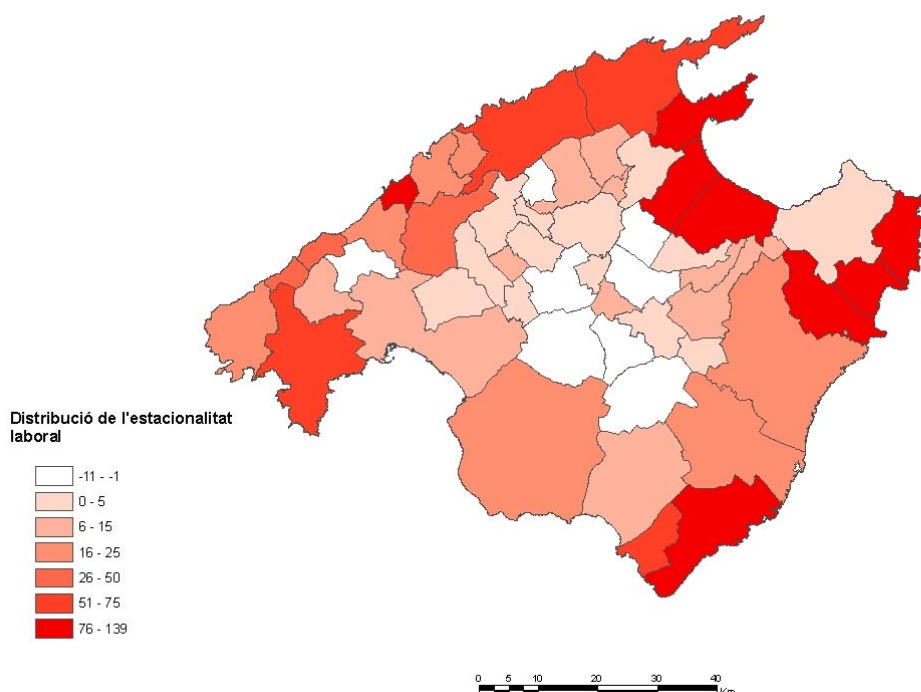

Font: AENA

Figura 26

Aquest comportament en la demanda té una implicació directa sobre el mercat laboral, en la mesura que s'observa com els majors increments d'afiliats a la Seguretat Social entre desembre i juliol es produeixen al municipis on el turisme és la principal activitat econòmica. D'aquesta manera, la xifra d'afiliats en temporada alta es dobla en relació amb el mes de desembre per a Calvià, Santanyí, Sant Llorenç, Son Servera, Capdepera, Santa Margalida, Muro, Alcúdia i Pollença. Per contra, en altres municipis, com Palma o Manacor, on hi ha una oferta hotelera considerable, no es produeixen increments tan alts en el nombre d'afiliats, fet que respon a una activitat econòmica més diversificada que no depèn tant de l'època de l'any.

Creixement del nombre d'afiliats entre desembre i juliol de 2005

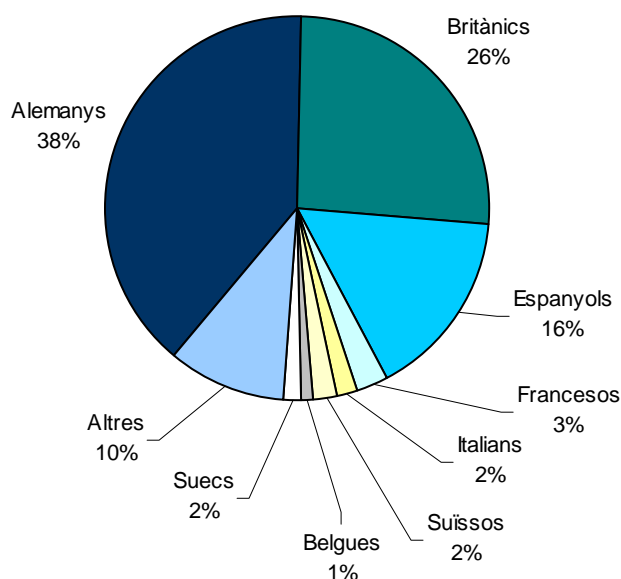

Font: Tresoreria General de la Seguretat Social (TGSS)

Figura 27

Pel que fa a la distribució de la demanda per nacionalitats, Alemanya és el principal emissor del turisme a Mallorca. En aquest sentit, la recuperació d'aquest mercat va permetre tancar l'any 2005 amb un increment respecte de l'any anterior, del 5,6% de turistes d'aquesta nacionalitat, fins a assolir el 38% del total i el 46,8% dels turistes estrangers. Tot seguit se situen els britànics (25,9%) i els espanyols (16%), mentre que la resta de nacionalitats varen suposar un 18,8% del total de turistes arribats a l'illa.

Turistes arribats a Mallorca segons nacionalitat, 2005

Font: Conselleria de Turisme

Figura 28

Un altre aspecte que defineix la demanda turística és la despesa mitjana per turista, que, segons les dades més recents d'Egatur (*Encuesta de Gasto turístico* – IET, 2005) referides a les Balears, per 2005 va ser de 913,1 euros, xifra molt semblant a la de l'any 2004 (0,7% d'increment respecte del 2004). Contràriament, la despesa per turista i dia va assolir els 89,6 euros, xifra que suposa un decrement del 2,3% respecte l'any anterior. En qualsevol cas, tant la despesa mitjana per turista com la despesa per turista i dia superen, en un 6,8% i un 4,8%, respectivament els valors observats per al conjunt de l'Estat (855,4 i 85,5 euros).